

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa kiirastorstaista 1.4. ja päättyy 6. sunnuntaihin pääsiäisestä 16.5.

Yksi ilta – kaksi ateriaa

KIIRASTORSTAI 1.4. MATT 26:17–30

Vielä noin 15 vuotta tapahtuneen jälkeenkään evankelista ei halua mainita pääsiäisaterian paikkaa ja talon omistajaa ehkä turvallisuussyistä. Herodes Agrippa I:n (41–44) toimeenpanemasta apostoli Jaakobin marttyyriostakin (v. 41) oli kulunut vasta muutama vuosi. (Ap.t. 12:2) Turisteille esiteltävä yläsali (*katalyma* - yläkerta ihmisten asumuksena jouluevankeliumissa Luuk 2:7) mallina ensimmäisen ehtoollisen paikaksi on monille suomalaisillekin tuttu. (Mark. 14:15) Jos traditio on oikea, ollaan silloisen Jerusalemin hienostoalueella lähellä ylimmäisen papin residenssiä. Mieleen tulee Joosef Arimatialainen ja miksei Nikodemoskin talon omistajina. Suuren neuvoston jäsen Nikodemos tosin tiukassa paikassa pyysi ja sai puheenvuoron oikeutta perätäkseen, mutta sai uskovaisen leiman. (Joh. 19:38,39; 3:1; 7:50,51) Voiko olla salakristitty? Paikasta tuli apostolien ja joukkoonsa kuuluvien naisten ja lasten (käsikirjoitus 600-luvulta) sekä Jeesuksen äidin ja veljien kokoon-tumispaikka. (Ap.t. 1:13) Paikka ei liene sama kuin paljon julkisemmaksi tullut Johannes Markuksen äidin koti. (Ap.t. 12:12) Tuossa vaiheessa helluntain jälkeen Jerusalemissa oli jo tuhansia kristittyjä. Kodit jumalanpalvelus- ja ehtoollispaikkoina ovat alkuperäistä. Kun sydämet avautuivat Kristukselle, avautuivat kotien ovetkin Jeesuksen seuraajille kautta Välimeren ympäristön.

Happamattoman leivän juhla saattoi kestää viikonkin ja Jerusalem täyttyi tuhansista pyhiinvaeltajista. Muisteltiin Egyptin orjuudesta lähtöä. Silloin ei leipätaikinaa ehditty hapattaa kiireen vuoksi. Kodeista poistettiin kaikki hapan. Kristillisyydessä hapatus apostolisen opetuksen mukaisesti tuli tarkoittamaan syntihapatusta, joka on perattava pois, sillä vä-

häinen hapatus hapattaa koko taikinan. (1.Kor. 5:6–8) Ehtoollista on aina edeltänyt rippi. Pääsiäisen kolmipäiväisellä juhalla aloitettiin. Jokainen juutalainen juhli. Juhlan ensimmäisenä päivänä opetuslapset eivät kysy ”syömmekö pääsiäisaterian”, vaan ”minne tahdot meidän valmistavan sen”.

Matteuksen kuvaamalla aterialla oli kaksi uhrikaritsaa: pöydällä oli Vanhan liiton uhrilammas grillattuna aterian pääruokana ja läsnä oli uuden liiton uhrikaritsa, Jumalan poika, Jeesus, joka grillattaisiin toisena juhlapäivänä perjantaina ja voittaisi synnin, kuoleman ja Paholaisen vallan suurena sapatina, kolmantena juhlapäivänä, lauantaina. Todisteena siitä, että uhri on hyväksytty, työ on täytetty, koko maailma on lunastettu ja voitto saatu, oli oleva uuden sapatin koitto. Jeesuksen ylösnousemus sunnuntaina, antoi kristityille uuden pyhäpäivän ja toivon ikuisen sapatin levosta ja juhlasta.

Oli yksi ilta ja kaksi ateriaa. Oli vanhan liiton ateria ensimmäisen ja toisen maljan aikana ja sen jälkeen kolmannen maljan, siunauksen ja syntien anteeksiantamuksen maljan kohdalla oli uuden liiton ateria, ensimmäinen Herran pyhä ehtoollinen. Siinä on leipä ja viini, mutta Herran antamalla asetussanoilla siunattuina ja vastaanotettuina – syötynä ja juotuna – Kristuksen ruumis ja veri. Vanhan testamentin uhrin ja seremoniat olivat tulleet päätökseensä. Ehtoollinen on osallisuus Kristukseen, joka antaa itsensä sovitusuhriksi tähtemme ja puolestamme.

Ihmisten kesken voimme sopia, mutta Jumalan edessä tarvitsemme sovittajan. (1.Joh. 2:2) ”Joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta.” (Ap.t. 10:43) Nyt ovat Jumalan lapset vapaat menemään (Joh. 18:8) syntiorjuudesta, halki vaelluserämaan ahdinkojen kotiin Karitsan hääaterialle saakka. ”Sinun luonasi” toteutuu. Ehtoollisessa Jeesus

on luonamme täällä ja kerran olemme hänen luonaan siellä. Pääsiäisaterian neljäs malja, eli Jumalan valtakunnan malja jäi ilmeisesti juomatta. Jeesus siirsi sen nautittavaksi uuden viinin päivään Isän valtakunnassa. Tämän lupauksen kanssa palaamme ehtoollispöydästä nautittuamme muistamisen, anteeksiantamuksen, kiitoksen, yhteyden ja toivon Herran aterian.

Kuinka joku voi rakastaa Jumalaa, jota ei ole nähnyt, ellei hän rakasta lähimmäistään, jonka näkee, kyselee Johannes kirjeessään. Kuinka joku voi rakastaa Jeesusta, jota ei ole nähnyt, ellei hän rakasta ehtoollista, jonka näkee ja jossa on Jeesuksen ruumis ja veri? Alkuseurakunnan esimerkkiä seuraten menemme sinne, missä on apostolinen opetus, ehtoollinen, rukous ja yhteys. (Ap.t. 2:42) Monenmoisia messuja järjestetään. ”Muoto voi olla mitä tahansa, kunhan sisältö säilyy”, sanotaan. Miten lienee? Jo vanhastaan kristityt ovat panneet merkille: ”Niinkuin uskot, niin rukoilet” ja voimme jatkaa ”ja vietät ehtoollista”. Apostolit olivat paikalla, kun Jeesus asetti kasteen ja ehtoollisen, siksi oikea apostolinen virka toimittaa sakramentit yhä. Sitä, oliko paikalla muitakin, emme tiedä. Kristittyinä pidämme kiinni niistä asioista, jotka ovat varmat.

Juudaskin sai oikean ehtoollisen. Meidän uskomme tai epäuskomme ei tee tai mitätöi ehtoollista, mutta pelastukseksi Herran ateria tulee sille, joka tarvitsee anteeksiantamuksen ja armon ja turvautuu Jeesukseen. Oliko Juudaksen pakko tulla kavaltajaksi, koska ennustus ja Jeesus niin sanoit? (Ps. 41:10) Ei ollut, mutta kaikkittävän näytöllä näkyi, että näin tapahtuu. Eihän sinunkaan olisi tarvinnut lukea Perustaa ja tätä selitystekstiä, sillä mukavampia tekemisvaihtoehtoja olisi ollut. Ehkä Herramme kuitenkin näki, että näin tapahtuu.

Lopuksi Herramme ehdotti veisattavaksi kiitosvirren Psalmin 118 (joka onkin

meidän Raamattumme keskimäinen luku). Sitten lähdettiin kärsimystielle. ●

Keijo Rainerma

Jeesus ristiinnaulitaan

PITKÄPERJANTAI 2.4. MATT. 27: 33–54

Pitkäperjantai on sanomansa vuoksi luterilaisessa kirkossa tärkeä pyhäpäivä. Se on päivä, jolloin ei vietetä ehtoollista. Jumalanpalveluksessa urut vaikenevat. Liturginen väri on musta. Päivän ilta on omistettu Jeesuksen hautaamiselle.

Tekstissä olemme Golgatalla, jonne Jeesus ja hänen tuomitsijansa ovat saapuneet. Mukana on myös Jeesuksen ystäviä ja matkan varrelta mukaan otettu Simon Kyreneläinen. Nimi viittaa siihen, että hän oli Pohjois-Afrikan siirtokunnan Kyrenen juutalaisia. Evankelista Markus tietää kertoa, että hän oli Aleksanterin ja Rufuksen isä (Mk. 15:21). Hänen tehtäväkseen tuli kantaa Jeesuksen ristiä. Joukko saapui kaupungin muurin ulkopuolelle paikkaan, joka tunnettiin pääkallosta. Ei ole tarkkaa tietoa viitataan paikan muotoon vai siihen, että paikalla oli teloitettujen kalloja. Koska Jerusalemin muurin tuolloista tarkkaa sijaintia ei tunneta, tarkka sijainti on herättänyt paljon arveluja. Joka tapauksessa se oli keskusalueen ulkopuolella, lähellä kaupunkia, näkyvällä paikalla lähellä tietä. Ristiinnaulitsemista ei kuvata, se lienee ollut evankeliumin lukijoille tuttua, koska Rooman valtakunnassa rikolliset teloitettiin tällä tavalla.

Jeesuksen ristiin Pilatus merkitytti hänen arvonimekseen Jeesus Nasaretilainen juutalaisten kuningas, joka tunnetaan latinankielisestä lyhenteestä INRI. Jeesuksen molemmille puolille asetettiin kaksi rosvoa, joille annettiin tuomio. Evankelista mainitsee Jeesusta kohdanneen pilkan. Häntä pilkkasivat ohikulkijat, ylipapit, fariseukset ja rosvot. Ristillä Jeesuksen alentuminen oli sitäkin, että hän alentui pilkattavaksi.

Yksi pilkan aihe oli uskomme keskeisin kohta Jeesus Jumalan Poikana. Pilkan aihe oli siinä, että hän oli sanonut ”Minä olen Jumalan Poika”. Jeesus kärsi ja kuoli Jumalana ja ihmisenä. Ilman tätä hän ei olisi voinut suorittaa sovitustehtävänsä (2.Kor. 5:18–21).

Kaikki huipentuu Jeesuksen kuolinhetkeen, jolloin hän on sovituksessaan Jumalan hylkäämä (Ps.22:2). Jeesuksen tie ristille merkitsi hänen alentumistaan. Siihen liittyivät kärsimys, pilkan kohteeksi tuleminen, Jumalan hylkäämäksi joutuminen ja kuolema. Paavali on tiivistänyt tämän Fil. 2:5–8.

Jeesuksen kuolinhetki on yhdeksäs hetki eli klo 15 iltapäivällä. Jeesuksen kuollessa kerrotaan temppelin esiripun revenneen. Jeesus sai aikaan iankaikkisen sovituksen. Tämä on tiivistetyksi sanottuna Heb. 9:11–15. Sovituskuolemallaan Jeesus ei kumoa Vanhan testamentin uhreja vaan olemalla itse uhri hän täytti ne. Tällä tavalla hän toi maailmalle lunastuksen.

Jeesusta ristin ympärillä oli seuraamassa erilaisia ihmisiä, joita voidaan tyypitellä ryhmiin. Ensimmäistä ryhmää voidaan kutsua tietämättömiksi, jotka eivät ollenkaan tajunneet, mitä oli tapahtumassa. Toiseksi paikalla oli niitä, jotka olivat vaatimassa Jeesuksen ristiinnaulitsemista joko omasta halustaan tai virkansa puolesta. Kolmanneksi joukossa oli Jeesukseen uskovia ihmisiä. Neljänneksi paikalla oli kaksi ryöväriä, jotka olivat omien tekojensa vuoksi tuomittuina. Jokainen voi miettiä, mihin ryhmään itse kuuluu? ●

Juhani Koivisto

Naiset haudalla

PÄÄSIÄISPÄIVÄ 4.4. MATT. 28:1–8

Evankeliumitekstit kohtaavat usein vahvoja syytöksiä niiden epäluotettavuudesta ja myyttisestä luonteesta. Karrikoidusti nyt

Humen ja valistuksen jälkeisenä aikakautena ylikuonnollisia tapahtumia pidetään lähtökohtaisesti mahdottomina. Tämä johdattaa Raamatun tekstien lähtökohtaiseen epäluotettavuuden leimaan, sillä ne käsittelevät ylikuonnollista todellisuutta.

Toinen hieman vastakohtainen kritiikki kohdistuu puolestaan Uuden testamentin kaanonin arvovaltaan. Ainakin viime vuosikymmeninä Helsingin yliopistossa oli vielä trendinä nostaa apokryfejä varteenotettaviksi kisailijoiksi evankeliumien rinnalle. Toki tässä ilmiössä ei liene kyse hengellisestä kilpailusta – tekstejä ei pyritä nostamaan kaanoniin hengellisiksi teksteiksi. Vaan kuvaamaan tuon ajan kulttuuria ja ajattelumalleja erilaisissa yhteisöissä, joissa tekstit ovat syntyneet.

Katsontakannan laajentaminen on hyvä asia. Nimittäin ilman apokryfien ja kanonisoitujen evankeliumien vertailua emme kykenisi huomaamaan evankeliumien tradition varhaisuutta. Vertaillen tekstejä on mahdollista huomata, että ne eivät paini täysin samassa sarjassa.

Jeesuksen ylösnousemusta tarkasteltaessamme huomaamme, että kaikki neljä evankeliumia jättävät kertomatta itse ylösnousemuksen tilanteen. Pyhän evankeliumitekstikin käsittelee naisten tuloa haudalle, kun Jeesus on jo noussut haudasta. Apokryfinen *Pietarin evankeliumi* (150 jKr. jälkeen) puolestaan kuvailee itse ylösnousemuksen tapahtumaa seuraavin sanoin:

Kun sotilaat pitivät vartiota pareittain joka tunnilla, tuli suuri ääni taivaasta, ja he näkivät taivaiden avautuvan ja kahden miehen laskeutuvan sieltä, loistaen suurella valolla ja lähestyen hautaa. Ja tuo kivi, mikä oli asetettu ovelle, vieri itsestään pois ja meni takaisin sivulle, ja hauta avautui, ja molemmat nuoret miehet menivät sisään.

Kun siis nuo sotilaat näkivät tuon, he herättivät sadanpäämiehen ja van-

himmat, sillä myös he olivat siellä vartioimassa, ja kun he vielä kertoivat heille niitä asioita, joita he olivat nähneet, he näkivät jälleen kolmannen miehen tulevan ulos haudasta, kahden niistä kannattaen kolmatta ja ristin seuraamassa heitä.

Ja noiden kahden päät ylsivät taivasiin, mutta hänen, jota he kannattelivat, ylsi taivaiden yli. Ja he kuulivat äänen taivaista sanovan 'oletko saarnannut nukkuville?' Ja vastaus kuului ristikistä 'kyllä'.

Evankeliumit siis pidättäytyvät puhumasta tästä tapahtumasta, sillä siitä ei ollut olemassa traditiolinjaa, josta raportoida. Evankeliuminkirjoittajat eivät halunneet astua tuntemattomaan. Niiden kuvaus haudan tapahtumista on verrattain karuja. Tekstin vertaaminen kanonisiin evankeliumeihin osoittaa kohti niiden luotettavuutta myös historiallisissa tapahtumissa.

Naiset löysivät haudan tyhjänä ja lähtivät kertomaan tapahtumasta opetuslapsille. Tämä on lähtölaukaus suurimpaan liikkeeseen ihmiskunnan historiassa. Tästä tapahtumasta evankelistat raportoivat hyvin historiallisella otteella tavoitteena tallentaa traditio Jeesuksesta jälkipolville. Pääsiäisen sanoma on se historiallinen hetki, joka mullisti koko maailmanhistorian.

Muistan erään japanilaisen seurakuntalaisen sanat Jeesuksesta ja hänen merkityksestään: ”ajanlaskummekin on aloitettu hänen syntymäpäivänsä mukaan, kuka on tämä mies?”. Hänellä oli hyvä ja oivalinen kysymys. Meille Jeesus on kovin tuttu. Kaikki tietävät kuka Jeesus on. Mutta on absurdia, että galilealaisesta puusepistä on kirjoitettu näin paljon ja tekstejä on kopioitu niin paljon, ellei tämä mies olisi radikaalisti ainutlaatuinen. Pääsiäisen sanomassa Jeesuksen ainutlaatuisuus kirkastuu. ●

Mattias Kaitainen

Ylösnousemususko saa liikkeelle

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ 5.4. MT. 28:8–15

Mistä voin tietää, onko kristinusko totta? Jeesukselta pyydettiin usein merkkiä, jolla Hän todistaisi jumalallisen arvovaltansa.

Usein Jeesus kieltäytyi, mutta ei aina. Kolme kertaa Jeesus antaa lupauksen merkistä. Kaksi kertaa kyse on Joonan merkistä (Matt. 12:38–40 ja Matt. 16:1–4) ja keran hän lupaa kolmessa päivässä rakentaa temppelin, jos juutalaiset sen hajottaisivat (Joh. 2:18–22). Kun tutkimme merkkejä tarkemmin, huomaamme kaikkien puhuvan ylösnousemuksesta. Jeesus siis lupasi ylösnousemuksensa todistavan valtuutuksensa.

On siis syytä perehtyä Jeesuksen ylösnousemuksen todistusaineistoon. Todistusaineisto on vahva. Siihen paneutuminen vahvistaa uskoamme ja auttaa meitä selvittämään uskomme perusteista niille ihmisille, jotka haluavat tietää totuuden.

Erityisen hedelmällisenä lähestymistapana olen kokenut tavan, joka lähtee 3–4 yleisesti tunnustetusta asiasta ja lähtee etsimään tosiasioille selitystä. Lopputulos on, että ainoastaan ylösnousemus selittää tosiksi tunnustetut asiat luontevasti, mikään muu ei selitä kaikkia tosiasioita.

Nuo yleisesti tunnetut tosiasiat ovat nämä: Jeesus kuoli ristiinnaulittuna, myöhemmin Jeesuksen opetuslapset uskoivat Jeesuksen nousseen kuolleista, kristinuskon vastustaja Paavali ja skeptisesti Jeesukseen suhtautunut veli Jaakob muuttivat näkemystään äkisti ja hauta oli tyhjä. Tämän lähestymistavan etu on myös se, että asiaa tutkivan ihmisen ei tarvitse ensin vakuuttua Raamatun luotettavuudesta, vaan hän voi tutkia asiaa yleisten historiallisten periaatteiden mukaisesti.

Jumala kykenee suvereenisti ottamaan huomioon koko maailmanhistorian. Jeesuksen maanpäällisen elämän aikana nai-

sen todistuksella ei ollut samaa arvoa kuin miehen todistuksella. Nyt on kuitenkin toisin.

Niinpä Jumala viisauudessaan valitsi ylösnousemuksen ensimmäisiksi todistajiksi naisia. Jos tarina olisi sepitetty, niin ei olisi ikinä tehty, sillä se vei kertomukselta uskottavuutta. Niinpä tänä päivänä voimme ymmärtää, että ainoa peruste sille, että Raamattu kertoo naisten olleen ensimmäisiä todistajia, on se, että se on totta!

Enkelien kertomus Jeesuksen ylösnousemuksesta oli järjestyttävä uutinen. Vain pari päivää aiempi Jeesuksen ristiinnaulitseminen näytti tuhonneen kaikki Jeesukseen liitetyt toiveet. Naiset tulivat nyt tekemään Jeesukselle viimeistä palvelusta, mutta hauta olikin osoittautunut tyhjäksi, enkelit olivat kertoneet uutiset ja antaneet naisille tehtävän mennä kertomaan Jeesuksen opetuslapsille asiasta.

Se oli pelottavan riemullinen uutinen. Kuinka naiset olisivatkaan voineet olla pelkäämättä, kun Kaikkivaltiaan Jumalan valtavat teot tulivat niin lähelle. Mutta sanoma oli myös riemullinen ja innostava. Rakas Jeesus ei ollut jäänyt hautaan. Hän oli noussut kuolleista.

Kun naiset lähtivät viemään sanomaa Jeesuksen ylösnousemuksesta eteenpäin, niin kenet he kohtasivat matkalla? Ylösnouseen Jeesuksen itsensä! Tässä huomaamme merkittävän tosiasian. Kun olemme todistamassa ylösnouksesta Jeesuksesta, ylösnoussut Jeesus itse on mukana matkallamme!

Näemme myös, että naiset kumartaen rukoilivat Jeesusta! He osoittivat Hänelle jumalallista kunnioitusta eikä Jeesus mitenkään estellyt heitä.

On luonnollista, että Jeesuksen olemuksen ymmärtäminen on omiaan herättämään kunnioitettavaa pelkoa. Mutta kerta toisensa jälkeen Jumalan sanoma Hänen edessään nöyrälle ihmiselle on:

”Älkää pelätkö”. Miksi ei tarvitse pelätä? Kyse ei ole siitä, etteikö Kaikkivaltias Jumala olisi siinä mielessä erittäin pelottava, että Hän voi halutessaan heittää meidät helvettiin. **”Älkää pelätkö”**, on perusteltu aivan toisesta syystä. Syy on se, että Jumalalla on hyvä tahto meitä kohtaan ja jokainen, joka turvaa Jeesukseen, on vapaa kaikesta, mikä syntistä uhkasi pahojen tekojensa tähden. Jeesuksen sanat ristillä: **”Se on täytetty”** (Joh. 19:30), tarkoittavat, että kaikki syntisi on jo saanut ansaitsemansa rangaistuksen eikä Jumala muuta rangaistusta halua. Koska pelko on synnin seurausta, voimme ymmärtää, että jokainen Raamatun lukuisista: **”Älä pelkää”** kehotuksista kertoo, miten perusteellisesti Jumala tahtoo hoitaa meitä syntiemme tähden pelkääviä.

Naiset saivat tehtäväkseen viedä Jeesuksen opetuslapsille sanoman siitä, missä nämä voisivat kohdata Jeesuksen. Näin naisten tehtävä oli apostolien kannalta keskeinen. Kun opetuslapset noudattivat naisten välittämää kehotusta, apostolit elivät Jumalan johdatuksessa ja olivat matkalla kohtaamaan Jeesusta.

Vartijoillakin oli oma pelon aiheensa. Heidän vartioimansa ruumis oli kadonnut. He olivat kuolemanvaarassa epäonnistuttuaan tehtävässään. Ylipappien ja kansan vanhinten kokous päättyi kuitenkin siihen, että olisi parempi saada vartijat väittämään opetuslasten varastaneen ruumiin, kuin rankaista vartioita ankaraasti ja kiinnittää huomio siihen, että yli-papit ja kansan vanhimmat ovat menettäneet tilanteen hallinnan.

Kertomus osoittaa, että tämänkaltaisia huhuja liikkui evankeliumin kirjoittamisen aikoihin. Osaltaan ne myös todistavat, että Jeesuksen ruumis oli kadonnut. Muuten ylösnousemushuhut olisi voitu kumota näyttämällä Jeesuksen ruumis.

Kristittyjen on erityisen tärkeää ym-

märtää, että meillä on hyvät perusteet uskoa Jeesuksen ylösnousemukseen ja että tehtävänämme on olla hänen ylösnousemuksensa todistajia! ●

Mika Ebeling

Vastakohtiin kätkeytynyt Jumala

1. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 11.4.
LUUK. 24:36–49

Kautta aikojen ja kaikkialla maailmassa ihminen on uskonut aineelliseen ja hengettiseen maailmaan. Eri uskonnot saavat erilaisia muotoja, mutta yhteistä niille on yhteys tuonpuoleiseen ja henkiolentoihin rukouksien, rituaalien ja uhrien välityksellä. Ikivanhat uskonnot tarjoavat tänäänkin miljoonille ihmisille suuren kertomuksen ja merkityssisällön elämään ja arkeen.

Kristinuskon sanoma on kuitenkin ainutlaatuinen. Jumalan syntyminen ihmiseksi ja hänen kuolemansa ristillä käänsi ihmisen luontaisen ymmärryksen jumalista ylösalaisin. Ylösnousemisellaan Jeesus voitti kuoleman ja helvetin vallat. Pääsiäisen sanoma on todiste Jumalan voimasta ja rakkaudesta, mistä kirjoitukset todistavat.

Jeesuksen ylösnousemus ja opetuslasten kohtaamiset hänen kanssaan merkitsivät uuden uskonnon syntyä ja istuttamista. Näitä hetkiä voisi verrata vaikka Buddhan valaistumiseen. Ero on toisaalta huima. Kristinuskko tarkoittaa persoonallista, henkilökohtaista ja kollektiivista yhteyttä persoonalliseen Jumalaan. Kristinuskko ei kutsu sulkemaan silmiä maailmalta, sillä Jumala on maailman Luoja. Joulun ihme ja pääsiäinen todistavat samasta: ajallisuus, luotuisuus, ruumiillisuus ja aistillisuus ovat kaikki hyviä asioita. Rohkea uskomme ruumiin ylösnousemukseen perustuu Jeesuksen ylösnousemukseen ja erottaa kristinuskon

idealismista ja ihmisviisaudesta.

Aistit ovat poikkeuksellisen vahvasti esillä Luukkaan sanoissa. Luukas korostaa evankeliuminsa alussa, että hänen sanomansa perustuu silminnäkiäjien havaintoihin. Opetuslapset näkivät Jeesuksen. He eivät nähneet Jeesusta uskon silmillä tai mystisessä näyssä, vaan tuiki tavallisin silmin. Toisaalta heprealaiskirje sanoittaa paradoksaalisesti: ”usko on sen näkemistä, mitä ei nähdä”. Juuri ylösnoussut Jeesus sanoo opetuslapsilleen: ”autuaita ne, jotka uskovat, vaikka eivät näe”. Mielestäni luterilaisuus asettaa näköaistin oikealle sijalle: Luonnollisilla silmillämme voimme nähdä Jumalan luomistekojen ihmeitä ja kauneutta. Uskon silmillä näemmä ristin salaisuuden. Risti tarkoittaa vastakohtiin kätkeytyvää Jumalaa. Näkymättömyys ei viittaa poissaoloon, vaan läsnäoloon kaikkialla ja kaikessa.

Opetuslapset kuulevat Jeesuksen äänen. Jumalan ääni ei ole kadonnut minnekään, vaikka Jeesus on astunut ylös tavaisiin. Se kaikuu luonnon heleydessä ja musiikin soinnuissa. Pelastavan äänen kuulemme julistetussa ja luetussa Jumalan sanassa. Ylösnousseen ja opetuslasten kohtaaminen havainnollistaa, kuinka evankeliumi löytyy kirjoituksista. Kirkkomme on juuri sanan kirkko. Luther oivalsi, että Jumalan valtakunta on kuulemisen valtakunta. Tässä hän tavoitti ikivanhan, heprealaisen ymmärryksen, joka perustuu juuri puhutteluun, kuulemiseen ja kuuntelemiseen – rukoukseen, ylistykseen, persoonalliseen vuorovaikutukseen. Kreikkalainen viisaus etsi viisautta ja tietoa – eli näkemistä, mikä johdi kaikessa jaloudessaankin ylpeyteen ja häpeään.

Jeesus kutsuu opetuslapsia koskettamaan. Kosketusaisti on herkkä ja ihana aisti. Katseleminen ja kuunteleminen tarkoittavat etäisyyttä. Kosketus tuo yhteen. Sormenpäillä ja ihollamme voimme ottaa

vastaan paljon Jumalan hyvyttä: läheisyyttä, hellyyttä ja lämpöä. Tuskin tänään aisti jää pelastustekojen ulkopuolelle. Eikö Herramme kärsi ruumiissaan juuri meidän haavamme, sairautemme ja kipumme? Emmekö me ole yhtä lailla hänessä, kun tunnemme hänen rakkautensa?

Jeesus on nälkäinen. Ylösnoussut Jeesus kaipaa hiukopalaakin myös Johanneksen evankeliumissa. Jälleen ihmeellinen ja yliluonnollinen asettuu arkisiin ja maallisiin kehyksiin. Nämä kertomukset ikään kuin muistuttavat tavallisen ruoan pyhydestä. Leipä ja pöytäseura ovat Jumalan lahjoja. Jopa taivasta verrataan suuriin pitoihin ja notkuvaan herkkupöytään! Kristinuskon aistillisuudesta, materiaalisuudesta ja konkreettisuudesta todistaa se, että pelastuksen voi syödä. Tämä tuskin juolahti viisaan **Platonin** mieleen! Ehtoollisella saamme ottaa henkilökohtaisesti vastaan Jeesuksen ruumiin ja veren anteeksiannon ja ikuisen elämän ruokana.

Varmasti ainakin paistettu kala tuoksui tuona iltana Jerusalemin huoneessa. Kenties ilmassa oli myös häivähdys nardusta? Joka tapauksessa Jeesuksen opetuslapset saavat tänään ja tuolloin kiittää Jumalaa, ”joka aina kuljettaa meitä Kristuksen voitosaatossa ja antaa meidän kaikkialla levittää Kristuksen tuntemisen tuoksua!”

Aistit ovat Jumalan lahja. Aisteillamme me saamme ottaa vastaan Jumalan kauneutta, hyvyttä ja ihanuutta. Elämä janon ja kaipauksen tunnemme juuri aisteillamme. Mutta tarkoitus ei ole sammuttaa elämän janoa, vaan saada yltäkyläinen elämä ja ylitsevuotavainen malja taivaalliselta Isältä. Me saamme kääntyä Jumalan puoleen uskoen, että hän tuntee meidät läpikotoisin. Hän tulee kuitenkin aina ensin meidän luoksemme – jouluna, pääsiäisenä ja jokaisena hetkenä. ●

Timi Korhonen

Yltäkyläinen elämä

2. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 18.4.

JOH. 10:1–10

Jeesuksen sanat yltäkyläisestä elämästä osuvat aikamme onnellisenkipeään hermoon. Moni ei innostu jumalanpalveluksesta tai Raamatun lukemisesta, mutta kukapa ei janoaisi yltäkyläistä elämää? Eikö tämä ole psykologisten ja hengellisten self help -kirjojen jaettu päämäärä? Aikamme etsii yltäkyläisen elämän maljaa tunteiden tunnistamisen, joogan ja elämänhallintaremonttien kautta. Yltäkyläisen elämän reseptiä sopii kysyä myös taiteilijoilta, tässä tapauksessa lyyrikoilta.

Jos avaa radion tai kuuntelee aikamme suosittuja muusikoita, voi saada käsityksen yltäkyläisestä elämästä ja verrata sitä Jeesuksen sanomaan. Monet kappaleet herättelevät kuulijat arjen harmaudesta elon hurmaan ja riemuun. Tällaisia lauluja ovat esimerkiksi **Tuure Kilpeläisen** ”Eloon!”, Kotiteollisuuden ”Minä olen”, Nightwishin ”Elan”, **Juha Tapion** ”Paremmat päivät”, **Jenni Vartiaisen** ”Mä en haluu kuolla tänä yönä” ja **Emma Salokosken** ”Kiellettyjä asioita”.

Monissa lauluissa yltäkyläinen elämä tarkoittaa viikonlopun rientoja, yöelämää ja juomista. Vaara tosin vaanii pulлон pohjalla ja krapula-aamussa. Usein elämän nektari löytyy kieltoa rikkomalla. Yltäkyläinen elämä löytyy, kun hulluus syrjäyttää järkevyyden, villiys tunnollisuuden ja juominen raittiuden. Lyyrikoiden mielessä kai kummittelee ankara Jumala tai uskovien hillityt yhteisöt.

Yltäkyläinen elämä tarkoittaa rakkautta, rakastumista ja seksuaalista halua. Tässäkin tapauksessa kielletty hedelmä maistuu paremmalta. Vartiaisen kappale on toisinto kirkkoisä **Augustinuksen** rukouksesta: ”Oi Herra, tee minusta siveä, mutta älä aivan vielä.” Uskoontulo eli synnisen elämän taakse jättäminen, raitistu-

minen ja Raamatun lukeminen tarkoittaa yltäkyläisyyden vastakohtaa: kuolemaa. Tätä nykyä voi taiteen sanoma kääntyä evankeliumin vastakohdaksi. Elämäniloinen kristitty todistaa Jumalan valtakunnasta.

Lapsia ei populaarimusiikin kappa-leissa juurikaan mainita, eikä usein edes parisuhdetta, sillä kaipuu keskittyy ensisuudelmaan ja lihan nälkään. Onneksi on iloisia poikkeuksia. Esimerkiksi Juha Tapion laulussa yltäkyläinen elämä on kauriiniesti jo keittiössä ja lasten parissa. Sitä ei lähdetä etsimään kuppiloista, sillä se on saatu jo jostain muualta.

Populaarimusiikissa yltäkyläinen elämä tarkoittaa juuri tätä elämää, ei tulevaa onnea. Tällaisella taiteella ja kristinuskolla on se yhteinen piirre, että molemmat tunnustavat elämättömän elämän mahdollisuuden. Talentti voi jäädä maahan. Näin voi käydä myös kristitylle, joten herättely on tarpeen.

Jeesuksen yltäkyläinen elämä on jo lähtökohdissaan eri asia kuin tämän maailman käsitys siitä: yksilön onnea ja itse-määräämisoikeutta vastaan yltäkyläinen elämä löytyy laumasta ja johtajaa, hyvää paimenta, seuraamalla. Lammasvertaus suorastaan provosoi nälvimään uskovaisia laumasieluja kollektiivisesta aivottomuudesta, sillä lampaat ovat tunnetusti tyhmiä eläimiä. Tästä huolimatta me kristityt uskomme, että yltäkyläinen elämä ei löydy tästä maailmasta tai itsestämme, vaan Jumalasta. Myös maalliset pop-kappaleemme tuntevat pettymyksen ja särky-misen, minkä maailma tuottaa.

Johanneksen evankeliumin mukaan Jeesus muutti veden viiniksi hääjuhliissa. Toinen vahva linkki yltäkyläisen elämän, viinin ja kristinuskon välillä tulee psalmin 23 sanoista: ”Herra on minun paimeni, ei minulta mitään puutu” ja ”minun maljani on ylitsevuotavainen”. Viini ei kuitenkaan tarkoita päihdyttävää juomaa,

vaan ilosanomaa syntien anteeksiannosta. Kristityt juovat ehtoollisella viiniä, joka on vapahtajan uhriverta, kuolemattomuuden lääketta.

Raamatusta puhutaan usein rakkaudesta, eikä seksuaalinen halukaan jää mainitsematta. Profeetat vertaavat Jumalaa sulhaseen ja taivasta hääjuhlään. Uuden testamentin sana rakkaudelle on *agape* eli omasta luopuva ja uhrautuva rakkaus. Rakkaus on yltäkyläistä elämää, mutta ei pelkkää perjantain hurmaa, vaan palvelemista, omastaan jakamista ja vihollisten puolesta rukoilemista.

Elämänjano on tuttu ilmaus kristinuskossa, buddhalaisuudessa sekä populaarimusiikissa. Usein populaarimusiikin elämän malja onkin vastapainona pikeminkin buddhalaiselle askeesille kuin kristinuskolle, jossa maallisilla iloilla on oma sijansa. Esimerkiksi Kilpeläisen kappaleen ”Tahtoisin, tahtoisin” rivit: ”kärsimys lakkaa, kun ainainen halu katoaa/niin ne viisaammat sanovat/sanokoon mitä haluaa”, viittaa buddhalaisuuden jaloihin totuuksiin.

Jeesus antaa ihmiselle elämän vettä, joka lopettaa janon ja luo tilalle lähteen. Vesi tarkoittaa Pyhää Henkeä. Henki tuo mukanaan hengen hedelmät, kuten rakkauden, rauhan, ilon ja ystävällisyyden. Ihmisen sielu ja sisin vuotaa, mutta Jumala antaa ihmiselle uskon maljan, joka ottaa vastaan ikuisen elämän.

Kristittynä näen, kuinka elämän antiimet asettuvat oikeisiin paikkoihin ja suhteisiin Jumalan armon ja ikuisuuden näkökulmasta. Siksi yltäkyläisen elämän etsijälle annetaan etsimisjärjestys: ”Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämäkin.” Populaarimusiikki ei välttämättä tarkoita tämän järjestyksen unohtamista. Onhan gospel-musiikki myös populaaria.

Musiikillisen sillan populaarimusiikin

yltäkyläisen elämän etsimisen sekä evankeliumin lupauksen välille tarjoaa **Pekka Kivekkään** sanoittama virsi ”Laulan, koska herätit minut kuolemasta” (961). Laulun sanoitukset tuntuvat kertovan, kuinka onni ei löytynytäkään yön lupauksista, vaan ylösnousemuksen aamusta:

”Laulan, koska herätit minut kuolemasta,
arkaan aamuhämärään yöstä ankarasta.
Laulan, koska tielle toit kadoksissa oleen,
tyhjän merta soutaneen autoit rannikolleen.” ●

Timi Korhonen

Tien sinne te tiedätte

3. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 25.4.

JOH. 14:1–7

”Yksi opetuslapsista, se joka oli Jeesukselle rakkain” kirjoittaa evankeliumia samoihin aikoihin muiden evankelistojen kanssa. Ensimmäisenä valmistunee Pietarin sanelema Markuksen evankeliumi niin, että Markus voi jättää Jerusalemin ja liittyä Paavalin lähetystiimiin v. 45 tai 46 jKr. (Ap.t. 12:25) Luukkaan tutkimus-, haastattelu- ja kirjoittamismatka päättynee niin, että hän on mahdollinen liittymään Paavalin toiseen lähetysmatkaan AD 50. (Ap.t. 16:10) Matteuksen ja Johanneksen evankeliumit valmistunevat niin, että kun Paavali helluntaina v. 57 tulee Jerusalemiin, apostoleita hän ei siellä enää tapaa. (Ap.t. 21:17,18) Johannes on saattanut hyvinkin matkata Efesoon ehkä mukanaan yli 70-vuotias Maria-äiti. Johannes ei mainitse omaa nimeään ilosanomassaan Jeesuksesta. Evankeliumissa Jeesus on suuri, kirjoittaja pieni. Sen sijaan Johannes pyrkii kirjoittamaan sellaista, mitä hän tietää muista evankeliumeista puuttuvan. Tällainen on esimerkiksi Jeesuksen viimeiset keskustelut opetuslasten kanssa ja jäähyväisrukoukseksi sanottu jakso Joh. 14–17.

Vain mukana ollut voi kirjoittaa näin.

Taustalla on ainakin neljä opetuslapsia järkyttäneitä asioita. Mietä sana ”levoton” olisi ehkä ilmaistavissa vahvemmin ”murheellinen” tai ”alkää vaipuko epätoivoon”. Jeesus oli kertonut, että Juudas kavaltaa hänet (Joh. 13:26), ja Pietari kolmesti kieltää mestarinsa. (Joh 13:38) Kolmas järkytys koskettaa vahvimmin Johannes-ta. Sen ymmärtämiseksi muistamme, että Jeesus kielsi kolme kertaa Johanneksen ja hänen ylpeytensä. Ensimmäinen niistä oli opetuslasten väittely siitä, kuka heistä on suurin. (Matt. 18:1–5; Luuk. 9:46–48; Mark. 9:33–37) Pietarin kysymys anteeksiantamisesta veljelle saattaa hyvinkin tarkoittaa nimenomaan Johannesta. (Matt. 18:21,22) Toinen oli Johanneksen pyrkimys estää erästä parantajaa ja suhtautuminen samarialaisiin. (Mark. 9:38–41,50; Luuk. 9:51–56) Kolmas oli kysymys kunniapaikoista tulevassa valtakunnassa. (Mark. 10:35–45; Matt. 20:20–28) Veljesten Jaakobin ja Johanneksen käytös oli liikaa muille kymmenelle. Jos Luukas on saanut tietonsa Johannekselta, Johannes vaikenee kiistan osapuolista eikä muutoinkaan kerro opetuslasten keskinäisistä suhteista. (Luuk. 22:24–30) Muissa evankeliumeissa Pietari on paljon esillä, mutta Johanneksella vasta viimeisen viikon aterian jälkeen. Jeesus puhui muiden palvelemisesta ja asettuu itse orjan asemaan pestessään opetuslasten jalat. (Joh. 13) Pietari tuntee ja tunnustaa syntinsä ja pyytää puhdistusta. Eikö hänen, Johanneksen, ylpeän ja kovan, tulisi olla tuossa polvillaan Pietarin vieressä? Jotakin tapahtuu Johanneksessa. Hänkin, omaa kunniaa etsivä, saa kuitenkin kuulua opetuslasten joukkoon. Hän, joka ansaitsee Jeesuksen rakkautta vähiten, saa rakkautta eniten. Tätä rakkautta Johannes ylistää tämän jälkeen useaan otteeseen (Joh. 13:23; 19:26; 20:2;21:7,20) Neljäs järkytyksen syy oli Jeesuksen osoittama murheellisuus. (Joh. 13:21)

Vaihtoehto levottomuudelle, murheel-
le ja epätoivolle on ”uskokaa”. ”Ellette us-
ko, ette kestä.” (Jes. 7:9) Mutta ihmisellä
ei ole uskoa, ellei Jumala sitä anna. (Joh.
6:29,37,44,65) Emme aloita ihmisestä, sil-
lä päätyisimme vain ongelmiin, emme
Jumalastakaan, sillä luultavasti kyseessä
olisi vain meidän käsityksemme Jumalasta.
Aloitamme Jeesuksesta, tosi Jumalasta
ja tosi ihmisestä ja hänen kauttaan lähes-
tymme Jumalaa ja ihmistä. ”Opettele en-
sin tuntemaan neitsyt Marian poika Beet-
lehemistä hyvin.” (Luther)

Levottomuuden tynnyntää tieto kodis-
ta, Isän kodista. Hääjuhla on usein Jeesuk-
sen kuvaus taivaan ilosta, toinen kuvaus
on ”koti” taivaan levosta. Täällä Jeesus ja
hänen Isänsä ovat saaneet kodin Juma-
lan sanan tekijöissä (Joh. 14:23; Ilm. 3:20)
ja kuolemansa jälkeen uskovaiset saavat
Isän kodin. Ken seuraa Jeesusta, tulee sin-
ne, missä hän jo on. Ja tilaa riittää, sii-
tä pitää Vapahtaja huolen. Kirkkovuoden
alkaessa olemme saarnanneet kolmes-
ta adventista: Jeesus tuli maailmaamme,
hän tulee ihmissydämeen (2. Kor. 5:5–9;
Fil 1:23), ja hän on tuleva kirkkaudessaan
noutamaan omansa ja kokoamaan kaik-
ki tuomiolle ikuista osaansa kuulemaan.
(2.Kor. 5:10; 1.Tess. 4:13–18; Johanneksen
eskatologiasta ks. Joh. 5:24–29) Onko Jee-
sus noutomatalla jokaisen uskovaisensa
kuolemassa vai ylösnousemuksen suure-
na päivänä, vai molemmissa? Uskom-
me kuitenkin Jeesuksen sanan: ”Eikä yk-
sikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä
kuole.” (Joh. 11:26; Luuk. 20:38) Siksi ar-
kun äärellä voi sanoa: Hän tietää jo.

Kun Pietari ja puheliamaat hetkek-
si vaikenivat, saavat Tuomas, Filippus
ja Juudas Taddeus (tai Leppeus) Jakko-
bin poika (ei Iskariot) tilan kysymyksil-
leen. (Luuk. 6:16; Mark. 3:18; Matt. 10:3)
Johanneksen Tuomas -kohdat osoittavat
evankeliumin itsenäiseksi, synoptikois-
ta riippumattomaksi. (Joh. 11:16; 21:24–29)

Riemulliseksi ja loukkaavaksi on koettu
taivastien koordinaatit: ”Minä olen tie ja
totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo
muuten kuin minun kauttani.” Riemulli-
seksi siksi, että Jeesus riittää. Usko Jeesuk-
seen on kaidan kotitien kulkemista (Matt.
7:13,14; Ap.t. 9:2; 16:17), totuuden löytämis-
tä tämän maailman ja ihmissydämen puo-
litotuuksien ja valheidien keskellä (Joh.
1:17; 8:23) ja ikuinen elämä Kristuksessa jo
täällä ja kerran taivaassa. Loukkaava sik-
si, että Jeesus on ainoa tie. Mitä muita tei-
tä olisi?

Kohdattuaan ylösnousseen Jeesuksen
tietää Tuomaskin nyt tien ja päämäärän,
ja sen tiesivät muutkin apostolit ainakin
helluntain jälkeen. (Ap.t. 4:12) Tuomas nä-
ki ja uskoi. Sitten sanoi Jeesus meitä tar-
koittaen: ”Autuaat ne, jotka uskovat, vaika
eivät näe.” (Joh. 20:29) Uskomme, jotta
kerran näkisimme. ●

Keijo Rainerma

Taivaan kansalaisena maailmassa

4. SUNNUNTAI PÄÄSÄISESTÄ 2.5.
JES. 4:2–6

Tänä pyhänä pohditaan, mitä merkitsee
elämä taivaan kansalaisena maailmassa.
Vanhan Testamentin lukukappale antaa
muutamia lähtökohtia tähän pohdintaan.
Vahvojen toisiinsa liittymättömien kieli-
kuvien perikooppi avaa meille eri puolia
taivaan kansalaisuudesta.

Taivaan valtakunta on perustettu jo
maailman luomisessa. Jeesuksen toimin-
nan tuloksena se murtautui tähän näky-
vään todellisuuteemme. Hän puhui tai-
vasten valtakunnasta jatkuvasti ja opetti
sen merkityksestä. Hänen kuolemansa
ja ylösnousemisensa mahdollisti ihmis-
ten suoran yhteyden Jumalan kanssa, kun
synnin syyllisyys ei enää ole esteenä. Näin
Jumalan valtakunta muodostuu maan
pälle uskovien joukkoon. Tämä valtakun-

ta on vielä suurelta osin näkymättömissä, mutta uskovien muodostamien seurakuntien ja kirkon piirissä siitä on nähtävissä vilauksia.

Kansalaisena on varmaan aina pidetty niitä, jotka ovat asuneet tietyllä alueella. Feodaaliyhteiskunnassakin jokainen ruhtinaan alueilla asunut maksoi tälle ruhtinaalle veronsa. Tämä peruskuvio on toteutunut myös ennen feodaaliaikaa. Roomakin keräsi veroja rajojensa sisällä asuneilta. Toisaalta kaikkia Rooman suuren valtakunnan asukkaita ei pidetty kansalaisina. Esimerkiksi Uudessa testamentissa Paavali oli Rooman kansalainen ja sai siitä tiettyjä oikeuksia, joita kaikilla juutalaisilla ei ollut. Kansalaisuus on kirjattuna johonkin luetteloon ja se on yleensä todistettavissa jollain tavalla.

Lukukappaleessamme kansalaisuus määritellään sen mukaan, että nimi on kirjoitettuna Jerusalemissa elävien luetteloon. Jerusalemi on tässä nähtävissä ikuisen elämän vertauskuvaksi, kuten esimerkiksi Ilmestyskirjassa. Nimi kirjassa ikuisen elämän takaajana on niin ikään tuttu monista muista raamatunkohdista. Nimi erottaa meidät muista konkreettisesti. Toki on samannimisisiä ja siksi on erottavaksi tekijäksi kehitetty esimerkiksi Suomen henkilötunnus. Jumala ei tällaista tarvitse, sillä hän tuntee meidät läpikotaisin ja erottaa meidät toisistamme. Jopa suuressa väenpaljoudessa hän näkee jokaisen yksilönä. Jumalanpalveluksessa hän näkee ja kohtaa jokaisen, jopa takarivissä tolpan takana istuvan. Hänelle me olemme tärkeitä jokainen. Hän kirjoittaa nimeämme taivaan kansalaisten kirjaan.

Rooman kansalaisia asui muuallakin kuin vain nykyisen Italian alueella lähellä Rooman kaupunkia. Heitä asui siirtokunnissa ympäri valtakuntaa. He muuttivat sinne Roomasta joko kepin tai porkkanan ajamana. Siirtokuntien kansalaisten odotettiin osoittavan tavoillaan ja vauraudel-

laan sitä, kuinka Roomassa elettiin. Valoitettujen kansojen oli tarkoitus kadehtia tätä elämänmenoa ja pyrkiä siihen itsekin. Tämä oli yksi tapa toteuttaa Rooman kuulus hajoita ja hallitse -politiikkaa.

Kansalaiseksi tuleminen tapahtuu Herran pesun kautta. Jesajan mukaan hän huuhtoo Siionin tyttärien lian. Nämä tyttäret liittyvät todennäköisesti edellisen luvun tuomion kuvaukseen. Herran käydessä oikeutta kansaansa vastaan Siionin koreilevat tyttäret menettävät kaiken omaisuutensa. Lisäksi miehet surmataan, joten tyttäret eivät pääse edes naimisiin. Herran pesemä lika tarkoittaa pikemminkin ulostetta. Kenties köyhyydessä viruvat neidot elävät omassa ulosteessaan. Paavaliakin kehuu Filippiäiskirjeessä heittäneensä kaiken entisen roskana (jälleen eufemismi ulosteelle) pois uskoon tultuaan.

Kun ihminen on saastainen, tarvitaan pesua. Niinpä kaste on välttämätön meille synnin köyhdyttämille. Siinä Jumala pesee meidät saastastamme eli entisestä synnin värityksestä elämästämme. Meidän verivelkamme maksettiin jo Jeesusristillä. Kasteessa saamme tuon anteeksiannon omalle kohdallemme. Ja siinä vaiheessa tulemme taivaan kansalaisiksi, elämään sitä elämää, johon Herra meitä kutsuu. Lopulta kasteessa alkanut elämämme jatkuu uskossa tämän nyt näkemämme maailman tuolle puolen.

On kuitenkin hyvä muistaa, että Herran lupaama elämä ei rajoitu kuoleman jälkeiseen elämään. Elämme Herran omina jo nyt. Hän on meidät lunastanut ja puhdistanut. Tämän puoleisesta elämästä muistuttaa myös Jesaja, kun hän profetoiti savupatsaasta ja tulenloimusta. Niiden avulla hän johdatti jo muinoin valitsemansa kansan Egyptin orjuudesta luvattun maan vapauteen. Hän lupaa johdattaa kansaansa myös jatkossa. Valtava savupatsas päivällä ja tulenliekki yöllä eivät ole hankalia havaittavia. Meille annetut

merkit eivät usein ole yhtä selkeitä. Toki Raamattu on selkeä monissa asioissa, mutta sekään ei käsittele kaikkea nyky maailmaan liittyvää. Raamatun kautta Jumala kuitenkin puhuu meille ja johtaa kohti tai vaan kansalaisen elämää.

Pelastus ja ikuinen elämä eivät ole meidän ansioitamme. Raamatussa jatkuvasti luvataan apua käskyjen noudattamiseen ja oikeanlaiseen elämään. Lukukappaleen loppu on Herran kirkkaus kattona, joka suojaa meitä kuin maja sääilmiöiltä. Taivaan kansalaisina meidän ei tarvitse kantaa suorituspainetta itse, vaan kuninkaamme kylä hoitaa uusien kansalaisten värväämisen, vaikka saammekin olla Hänen apunaan. Jumala perustaa, kasvattaa ja johtaa valtakuntaansa itse. Jeesuksen kuninkuuteen saa turvata aina. ●

Mika Malinen

Korotettu Herra ja taivaspäivä

HELATORSTAI 13.5. LUUK. 24:46–53

Vanhuutta Jeesus ei kokenut. Puolivälissä kolme- ja neljäkymmentä Jumalan Pojan maallinen reitti on kulkenut lähtöpisteestä (Beetlehemistä) päätepisteeseen (Betania). Mutta Helatorstain hetki 40 päivää Jerusalemin suurten pelastustapahtumien jälkeen ei ole loppu, vaan koskaan päättymättömän alku. Ei viimeinen tervehdys, vaan näkemiin: ikuisuuden aamuna taas kohdataan. Viittaamalla Vanhan testamentin kolmeen osaan, Moosekseen, profeettoihin ja psalmeihin Jeesus osoittaa, ettei ristin ja ylösnousemuksen pääsiäinen ollut onneton murhenäytelmä ja uhrautuvan rakkauden aatteen henkiinjääminen – joita historia on täynnään – vaan pyhien kirjoitusten ja Jumalan lupauksen täyttymys. Me syntiset ja kuolevaiset tarvitsemme todellisen sovituksen ja kuoleman voittamisen. Pelastus synnistä, kuolemasta ja helvetistä on nyt valmis ilmoitettavaksi kaikille ja ”te olette tämän todistajat”. Kirkko ei niinkään

tiedota, keskustele ja hoputa, vaan kristityt todistavat ja saarnaavat. Todistuksen sisältö on annettu: Kristus on kärsinyt kuoleman ja ylösnoussut Jerusalemissa. Siellä on tapahtunut myös Herran taivaaseen kottaminen, helluntai ja sieltä lähetystyö on alkanut ja sinne se kerran myös päättyy. Johtopäätös tapahtuneista on saarnan sisältö: Jeesuksen nimessä tehkää parannus ja uskokaa syntinne anteeksi. Raamatusta näemme, kuinka tarkasti apostolinen saarna noudatti mestarin käskyä. (Ap.t. 2:38; 10:43) Sellaisen saarnan siunaa Pyhä Henki, jota ilman puhe jääkin sanahelinäksi.

Antiokian lääkäri Luukkaalla on tutkimus-, haastattelu- ja kirjoitustyönsä tuloksena evankelistaista eniten kerrottavaa helatorstaista. Evankeliuminsa, joka alkoi suurella ilolla, hän myös päättää suureen iloon. Evankeliumi valmistunee niin, että Luukas voi matkata lähetystyöhön Paavalin mukaan noin v. 50. (Ap.t. 16:10) Evankeliumi on hänen todistuksensa. Sitten alkoi lähetysaarna ja siitä kertoo Luukkaan toinen kirja, Apostolien teot, jonka Luukas aloittaa kertomalla uudestaan helatorstaista. Yhdysside Jeesuksessa lihaksi tulleen sanan ja opetuslapsissa lihaksi tulleen sanan välillä olivat teot. Jos kyseessä olisi filosofia tai moraalioppi, kirjan nimi voisi olla ”Apostolien oppi” (sellainenkin ilmehti 3. vuosisadalla nimellä Didakhe), sanaksi tullut sana. Herran sana kulki Jerusalemissa Roomaan. Niin kuin Jeesus avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset, avasi Herra ensimmäisen nimeltä tunnetun Euroopan kristityn, yrittäjä Lyydian ja kaikkien muidenkin kristityksi kääntyneiden sydämen ottamaan vastaan sen, mitä Paavali puhui. (Ap.t. 16:14)

Herran työhön ei lähdetä omasta kutsusta eikä omassa voimassa. Hetki oli opetuslasten maltettava. Jumalan aika on eri kuin ihmisen aika. Paholaisen yksi mahtavimmista kiusauksista on kärsimättömyys. Sillä on kiire, koska se tietää, että sillä on

vähän aikaa. (Ilm. 12:12) Tämän kiireen se tartuttaa ihmisiin. Jeesustakin kiirehditettiin. Jumala kuitenkin loi ajan, aika on hänen palvelijansa. Jumala ei ole myöhässä. Etsikkoaikaa ei kuitenkaan ole tuhlattavaksi. Sen tuhlaaja ei tuhlaa vain aikaa, vaan iäisyyden. Parannukseen on kiirehdittävä.

Juutalaisina miehinä opetuslapset olivat tottuneet asettumaan synagogapalveluksen lopuksi siunaavien käsien alle. Riemullisinta se oli suurena sovintopäivänä Jerusalemin temppelissä, kun ylimmäinen pappi oli vienyt uhriveren kansan syntien edestä kaikkein pyhimmän armoistuihelte ja palasi odottavan kansan eteen, nosti kätensä ja siunasi heidät. Kansa iloitsi tosi suurella ilolla. Nyt tapahtui se, mistä temppelin uhripalvelus ylipappeineen ja siunauksineen oli ollut esikuva satojen vuosien ajan. Suuri ylimmäinen pappimme oli antanut uhriksi itsensä ja palasi voittajana kohottamaan kätensä siunaukseen. Haluamme elää Jeesuksen siunaavien käsien alla. Jeesuksen siunaavat kädet ulottuvat sinne, missä hänen todistajansa ojentavat kätensä jotakin siunatakseen Jeesusnimessä.

Elämän ja uskon suuret kysymykset, vastaukset ja näköalat tiivistyvät helatorstaihin, turhan aliarvostettuun arkipyhään. Lainaan **Kalevi Lehtistä** seuraavassa luettelossa helatorstain sisällöstä. Jeesus tehtiin synniksi (2.Kor. 5:21). Taivaaseen ei pääse mitään epäpyhää (Ilm. 21:27). Se, että Jeesus otettiin taivaaseen, osoittaa, että synty on voitettu. Siksi meillä on täysi pelastus (Hepr. 7:24,25). On Jeesuksen kruunajaispäivä (Ef. 1:20–22; 4:10). Meidätkin on otettu taivaallisiin (Ef. 2:6), sillä olemme Kristuksessa ja Kristus on taivaassa (Kol. 3:1). Jeesus on puolustusasianajajamme (1.Joh. 2:1,2) ja esirukoilijamme (Room. 8:34) Jumalan luona. Jeesus on tuleva taikaisin samoin kuin poistui (Ap.t. 1:11; Sak. 14:4). Helatorstain ja parauksen väli on parannuksen ja syntien anteeksiantamuksen

saarnan aika. Ellei olisi helatorstaita, ei olisi helluntaita (Joh. 16:7) ●

Keijo Rainerma

Jumalan voima

6. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 16.5.
EF. 1:16–23

”Miten mittaamaton on hänen voimansa, joka vaikuttaa meissä uskovissa. Se on sama väkevä voima, jota hän osoitti herättäessään Kristuksen kuolleista ja asettaessaan hänet istumaan oikealle puolelleen taivaassa, ylemmäksi kaikkia valtoja, voimia ja mahteja, ylemmäksi kaikkia heruuksia, jotka mainitaan tässä ja tulevassakin maailmassa.”

N. T. Wright kuvailee Efesolaiskirjettä tietynlaisena Paavalin kirjeiden yleiskirjeenä. Se ei ole pisin eikä täyteen ahdettu, mutta sen kautta avartuu kaunis yleiskuva kristillisestä maailmasta. Teemoina ovat keskeisimmät: Jumala, maailma, Jeesus, kirkko, pelastus, kristillinen käyttäytyminen, avioliitto, perhe ja hengellinen sodankäynti. Kirje muistuttaa sanomaltaan paljon Kolossalaiskirjettä. Efesolaiskirjeen keskuksessa on Kristus ja Jumalan teot Kristuksen kautta. Me olemme Kristuksessa. Juutalaisessa ajattelussa kuningas edusti kansaansa, joten se, mitä tapahtui kuninkaalle, tapahtui heillekin ja mikä oli totta kuninkaasta oli myös kansasta.

Wright ottaa esimerkiksi Daavidin ja Goljatin taistelun. Daavid edusti koko Israelia taistelussa (hänet olikin profeetan kautta jo voideltu kuninkaaksi). Meidän kohdallamme Jeesus on jo voittanut vanhimman ja pimeimmän vihollisista ja jos olemme Jeesuksessa, kuninkaassamme, saamme osamme siitä voitosta. Efesolaiskirje pyrkii voimaannuttamaan ja innoittamaan kristittyjä heidän matkallaan ja niiden tehtävien edessä, joissa he ovat.

Efesolaiskirje alkaakin vahvalla lupauksella osallisuudesta Kristuksen elämään. Se

sama voima, joka herätti Kristuksen kuolleista, tulee vaikuttamaan myös meidän elämässämme. Pääsiäisestä on jo kohtuu pitkä aika ja lähentelemme helluntaita. Ei keulita tässä sanaselityksessä vielä helluntaihin, mutta Efesolaiskirjeen kohta enteilee helluntain ihmettä.

Jumala toimii meidän kauttamme, niin kuin hän on toiminut tähänkin mennessä ihmishistoriassa. Ihmismielen mukaan voisi ajatella, että Jumala laittaisi kovan kovaa vastaan. Että hän käyttäisi ensi sijassa parhaita ja menestyneimpiä ihmisyksilöitä. Mutta jo Vanhan testamentin historia osoittaa sen, että Jumala ei valikoi käyttämiään ihmisiä meidän mitta-reillamme. Jumala ei useassa tapauksessa suosinut esimerkiksi esikoisia. Daavid ei ollut esikoinen, kun Jumala valitsi hänet käyttöönsä. Daavid ei myöskään ollut varreltaan Israelin sotilaiden parhaimmistoa – eihän hän jaksanut edes kantaa sotilaan haarniskaa. Mutta Jumalan voima – se sa-

ma voima, joka nosti Jeesuksen kuolleista – vaikutti tässä heikkoudessa. Paholainen on ylimielinen. Samoin kuin Goljat oli ylimielinen. Hän odotti, että Jumala vastaisi taisteluun parhaimmalla lihasvoimallaan.

Toinen vastaavanlainen kuva aukeaa niille, jotka ovat lukeneet 1900-luvun fantasian kultakauden teoksia. Kristitty kirjailija **J. R. R. Tolkien** maalaa *Taru sormusten herrasta* -trilogiassaan samanlaisen kuvan. Tarinan pahis Sauron odottaa, että häntä vastaan taisteltaisiin suurimmalla mahdollisella ja voimalla, mitä tarjolla on. Mutta sen sijaan tehtävistä tärkein lankeaa myyttisessä maassa otuksista heikoimmalle – puolituksille.

Paavali kirjoittaa, että heikkoudessa voima tulee täydelliseksi. Tämä toteutuu ensisijaisesti minussa ja sinussa. Me olemme heikkoja, mutta kannamme Jumalan voimaa, emmekä aina edes tajua sitä. ●

Mattias Kaitainen

Julkaisijat

Suomen Evankelisluterilainen
Opiskelija- ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisluterilainen
Kansanlähetyksen SEKL

Päätoimittaja

Santeri Marjokorpi
santeri.marjokorpi@sro.fi
040 828 6103

Toinen päätoimittaja

Vesa Ollilainen
vesa.ollilainen@sekl.fi

Toimitussihteeri

Mattias Kaitainen
toimitussihteeri.perusta@gmail.com
044 033 7890

Aineisto-osoitteet

santeri.marjokorpi@sro.fi
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala
teemu@gstj.fi

Toimitus 2021

Taitto Heikkilä, Markus Korri,
Miiikka Niiranen, Leif Nummela,
Karoliina Rauhio-Pokka,
Jussi Seppälä, Topias Tanskanen,
Arno Toivanen

Neuvottelukunta 2020–2022

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Ville
Auvinen, Ruth Franzén, Markku Ihonen,
Timo Junkkaala, Ilmari Karimies,
Mika Malinen, Jussi Miettinen, Pekka
Mäkipää, Tapio Puolimatka, Teuvo V.
Riikonen, Niilo Räsänen, Matti Sartonen,
Jouko Talonen, Mauri Tervonen, Lauri
Thurén, Mika Tuovinen, Lauri Vartiainen,
Juha Vähäsarja

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@jaicom.com

034 246 5391

Tilauhinnat 2021

Opiskelijatilaus 20 €/vuosi,

kestotilaus 47 €/vuosi, määräaika-
tilaus 12 kk 50 €/vuosi, irtonumero 7 €
Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250€, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

Painotalo Plus Digital Oy

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien
mukaan myös kirjoituksia ja komment-
teja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristö-
ystävällisesti.

**Uskon ja ajattelun avuksi
48. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**